

AANVRAGEN & BEZWAAR EN BEROEP

AANVRAGEN

Ouders moeten een aanvraag om vrijstelling van de leerplicht of kwalificatieplicht van hun kind schriftelijk indienen bij het bevoegde orgaan (zie de tabel op de volgende pagina.) Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van een formulier, een eigen tekst gebruiken mag ook. Een formulier kan om worden gevraagd bij de leerplicht-ambtenaar en/of op school.

Fasen

Direct na het indienen van de aanvraag door de ouders (verder de aanvragers), controleert het bevoegde orgaan (verder de ontvanger) of de verstrekte gegevens correct en compleet zijn.

1. Als de aanvraag niet compleet of incorrect is, ontvangen de aanvragers binnen vijf werkdagen een verzoek om de ontbrekende gegevens en/of stukken binnen twee weken alsnog in te dienen.
2. Nadat alle (of de ontbrekende) correcte en complete gegevens zijn ontvangen, neemt de ontvanger de aanvraag in behandeling en start de termijn voor behandeling en besluit.
3. Als de ontvanger de ontbrekende gegevens niet ontvangt, neemt hij de aanvraag niet in behandeling. Een besluit om de aanvraag niet te behandelen wordt door de ontvanger aan de aanvragers bekendgemaakt binnen vier weken nadat de aanvraag is aangevuld of nadat de daarvoor gestelde termijn van twee weken ongebruikt is verstreken.
4. De ontvanger beoordeelt of de leerling aan de voorwaarden voldoet om voor vrijstelling in aanmerking te komen.
5. De ontvanger neemt een besluit.

Zowel de directeur als de gemeente is verplicht een besluit binnen redelijke termijn te nemen; in sommige gevallen is die termijn in de wet opgenomen (artikel 3a en 3b van de Leerplichtwet geven vier weken voor een besluit); de redelijke termijn is in ieder geval verlopen als binnen acht weken nadat alle noodzakelijke gegevens zijn ontvangen nog geen besluit genomen is.

De directeur van de school of de gemeente kan advies vragen bij externe instanties. Op het moment dat deze bevoegde organen extern advies vragen, worden de ouders, voogden of verzorgers hiervan vooraf schriftelijk in kennis gesteld.

Resultaat

De volgende besluiten kunnen worden genomen:

1. De aangevraagde vrijstelling wordt verleend.
2. De aangevraagde vrijstelling wordt afgewezen.
3. De aanvraag wordt niet in behandeling genomen.

Van deze besluiten wordt de aanvrager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld.

BESLUITEN IN DE ZIN VAN DE ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Het college van burgemeester en wethouders, de leerplichtambtenaar, en in een aantal gevallen ook de directeur van de school, zijn bestuursorganen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (AWB). Zij nemen dan ook besluiten in de zin van deze wet, die moeten voldoen aan de eisen van behoorlijk bestuur.

Belangrijke eisen zijn in dit verband:

- het zorgvuldigheidsbeginsel: het bestuursorgaan moet de nodige kennis verzamelen over de relevante feiten en de af te wegen belangen;
- het verbod op misbruik van bevoegdheid;
- het motiveringsbeginsel: een besluit moet berusten op een deugdelijke motivering;
- het beginsel van rechtsgelijkheid;
- het beginsel van rechtszekerheid;
- het noemen van bezwaar- en beroepsprocedures

In de Leerplichtwet zijn zeven te onderscheiden besluiten opgenomen, die in ieder geval besluit in de zin van de AWB zijn:

AWB-besluiten in de Leerplichtwet

Artikel en besluit	Bestuursorgaan
3a (vervangende leerplicht)	Leerplichtambtenaar (mandaat)
3b (vervangende leerplicht laatste schooljaar)	Leerplichtambtenaar (mandaat)
11a (vrijstelling vijfjarigen)	Directeur
13a (extra vakantieverlof, =< tien dagen)	Directeur
14 lid 1 (verlof wegens andere gewichtige omstandigheden tot tien schooldagen)	Directeur
14 lid 3 (verlof wegens andere gewichtige omstandigheden meer dan tien schooldagen)	Leerplichtambtenaar
15 (vrijstelling kwalificatieplichtigen wegens volgen ander onderwijs)	Leerplichtambtenaar (mandaat)

Op de vorige pagina staan de besluiten die direct in de wet zijn vermeld. Uiteraard kunnen er nog vele andere vragen over de leerplicht en de kwalificatieplicht aan de orde komen, vragen waarop van de gemeente (de leerplichtambtenaar) of de school (directeur) een antwoord wordt verwacht. Of bij een dergelijk antwoord sprake is van een besluit in de zin van de AWB moet van geval tot geval beoordeeld worden aan de hand van de fundamentele begrippen die deze wet aanreikt. Een belangrijk criterium is daarbij of er sprake is van een (publiekrechtelijke) rechtshandeling. Voordat een besluit in werking treedt, vereist de AWB dat het op de juiste manier is bekendgemaakt (AWB, artikel 3:40 t/m 3:43). In de leerplichtpraktijk gebeurt dat meestal door een brief aan de ouders en/of de jongere. Verder vereist de AWB dat in een schriftelijk besluit wordt aangegeven hoe bezwaar of beroep kan worden aangetekend tegen het besluit (AWB, artikel 3:45).

MANDAAT

De bevoegdheden die in de Leerplichtwet zijn toegewezen aan het college van burgemeester en wethouders, in de artikelen 3a, 3b en 15, kunnen worden gemandateerd aan de leerplichtambtenaar.

Als beslist wordt over een bezwaarschrift, ingediend tegen een in mandaat genomen beslissing, dan mag de ambtenaar bij wie het mandaat ligt de beslissing niet nemen.

Dus: als een leerplichtambtenaar in mandaat een aanvraag heeft afgewezen, dan moet de beslissing op een bezwaarschrift door het bestuursorgaan (college van burgemeester en wethouders) zelf worden genomen, of eventueel door een andere ambtenaar als die daartoe gemandateerd is.

De bevoegdheden van de directeur van een school (het hoofd) kunnen in feite worden uitgeoefend door andere functionarissen in de school. De overdracht van de bevoegdheden van de directeur valt binnen de openbare scholen binnen de regels hiervoor uit de AWB, en binnen de bijzondere scholen binnen de regels van het Burgerlijk Wetboek.

Let wel: de directeur zowel van een openbare als van een bijzondere school is bestuursorgaan in de zin van de AWB bij de besluiten die zijn aangeduid in het overzicht van de Leerplichtwet (zie figuur op pagina 25).

BEZWAAR EN BEROEP

Tegen besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht zijn bezwaar en beroep mogelijk. Ouders moeten een bezwaarschrift binnen zes weken indienen bij het bestuursorgaan (leerplichtambtenaar of directeur) dat het besluit heeft genomen. Tegen besluiten die krachtens mandaat zijn genomen (zie figuur op pagina 25) moet bezwaar worden ingediend bij het college van burgemeester en wethouders.

Het bezwaarschrift moet ondertekend zijn en ten minste de volgende gegevens bevatten:

- naam en adres van belanghebbende;
- dagtekening (datum);
- omschrijving van het besluit dat is genomen;
- argumenten die duidelijk maken waarom de aanvrager niet akkoord gaat met het besluit;
- wanneer het bezwaar niet door de aanvrager, maar namens de aanvrager wordt ingediend, moet de aanvrager een volmacht ondertekenen die bij het bezwaarschrift wordt gevoegd.

De indiener krijgt de gelegenheid om het bezwaar mondeling toe te lichten. Daarna krijgt de aanvrager schriftelijk bericht van het besluit dat over het bezwaarschrift is genomen. Dit gebeurt binnen acht weken.

Zijn de ouders het dan nog niet eens met het besluit, dan kunnen ze op grond van de AWB binnen zes weken schriftelijk beroep aantekenen bij de Arrondissementsrechtbank, sector Bestuursrecht. **Een beroepschrift indienen heeft geen schorsende werking.**

Wel kan de indiener van een beroepschrift zich wenden tot de president van de rechtbank met het verzoek een voorlopige voorziening ('kort geding') te treffen. Een vereiste is dat er ook een bezwaarschrift bij de gemeente of de school moet zijn ingediend. De president toetst bij de beoordeling van het verzoek om voorlopige voorziening in elk geval het spoedeisende karakter, en let daarbij op de belangen van de betrokkenen. Als een verzoek om voorlopige voorziening wordt behandeld, is daarvoor griffierecht verschuldigd. De griffier van de rechtbank informeert de indiener hierover direct nadat hij het verzoek heeft ontvangen.

Voor meer informatie kunnen ouders zich richten tot de sector Bestuursrecht van de arrondissementsrechtbank waar de woonplaats van het kind ondervalt of kijken op: www.rechtspraak.nl.

